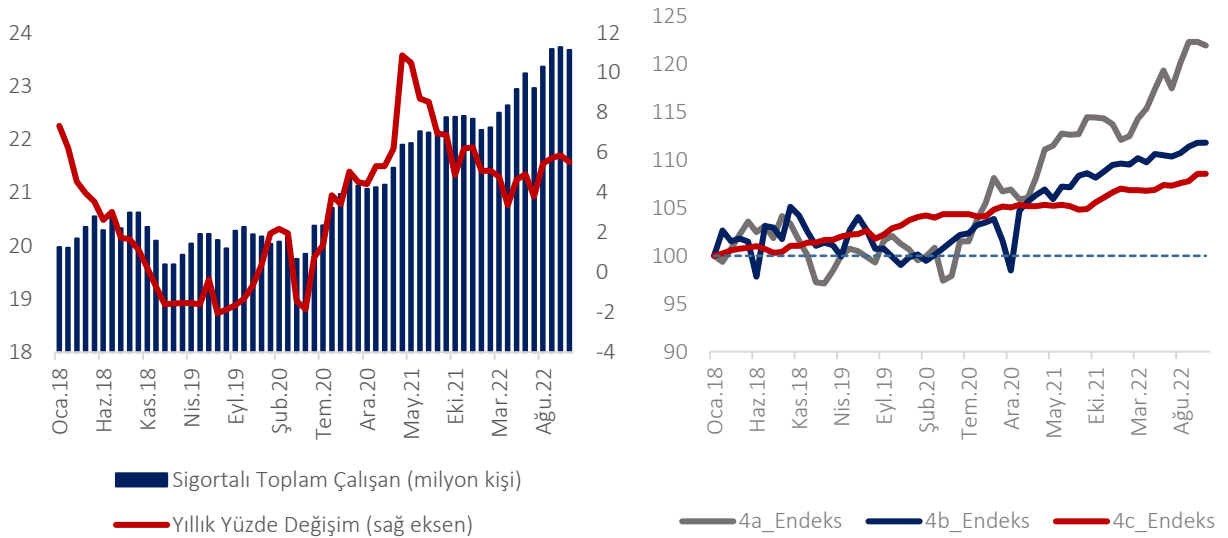

Şubat 2023 | Sayı: 126

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni – Kasım 2022

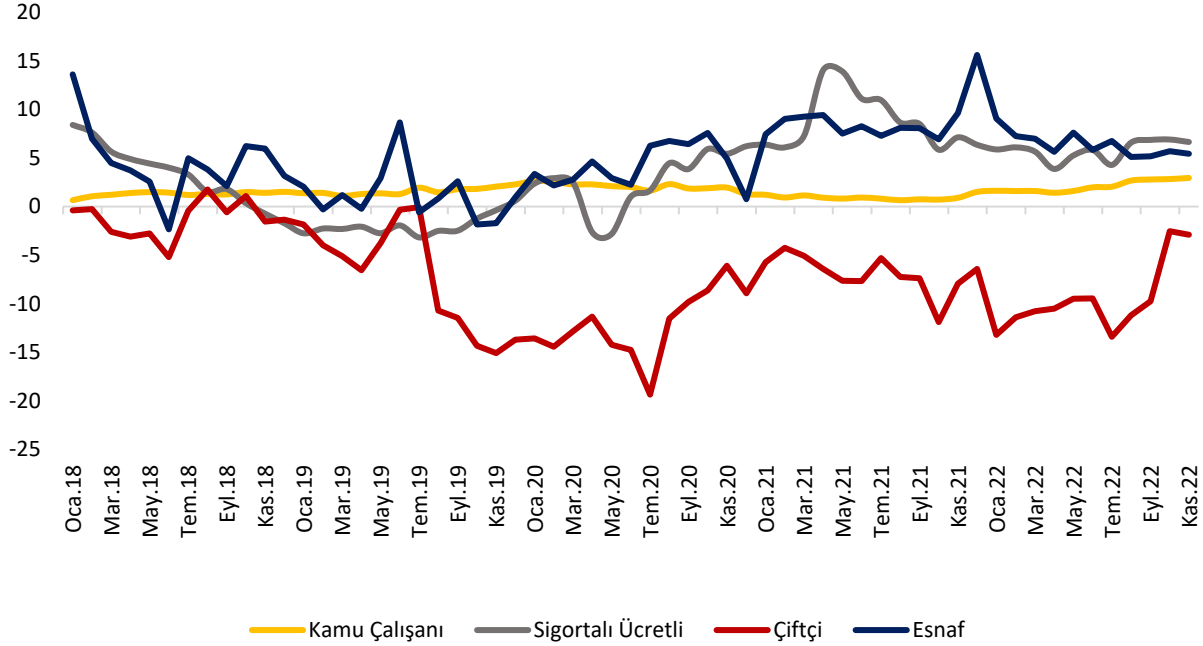
Kasım ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 5,5 (1,2 milyon) artmış, aylık olarak ise yüzde 0,2 (56 bin) azalmış ve 23 milyon 672 bin olarak gerçekleşmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), sigortalı çalışanlara ait Kasım 2022 verilerini 31 Ocak 2022 tarihinde açıklamıştır. Nisan 2021'den bu yana hız kesen istihdam artış eğilimi Ağustos ayında tersine dönmüş ve Ekim ayında yılın en yüksek istihdam artış oranına ulaşılmış, Kasım ayında ise bu seviyeler korunmuştur. Kayıtlı istihdamı esas alan SGK verilerine göre, toplam sigortalı çalışanların yüzde 73,2'sini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu (4/a) yıllık olarak yüzde 6,6 (1 milyon 80 bin) artmıştır. Diğer taraftan, esnaf-çiftçi grubundaki (4/b) değişim yüzde 2,8 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda eğilimler farklılaşmaktadır; bu dönemde esnaf sayısında yüzde 5,4 (134 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 2,9 (15 bin) düşüş görülmüştür. Çiftçi sayısında uzun süredir süregelen düşüş eğiliminin Kasım ayında önceki aylara göre daha yavaş seyrettiği, sigortalı ücretli çalışan grubunun en yüksek istihdam artışı gösteren çalışan sınıfı olduğu gözlenmektedir. Kamu sektöründe sigortalı çalışan (4/c) sayısındaki artış ise yüzde 2,9 ile sınırlıdır (Şekil 1 ve Şekil 2).

Şekil 1. Sigortalı Çalışanlar (Endeks Ocak 2018=100)

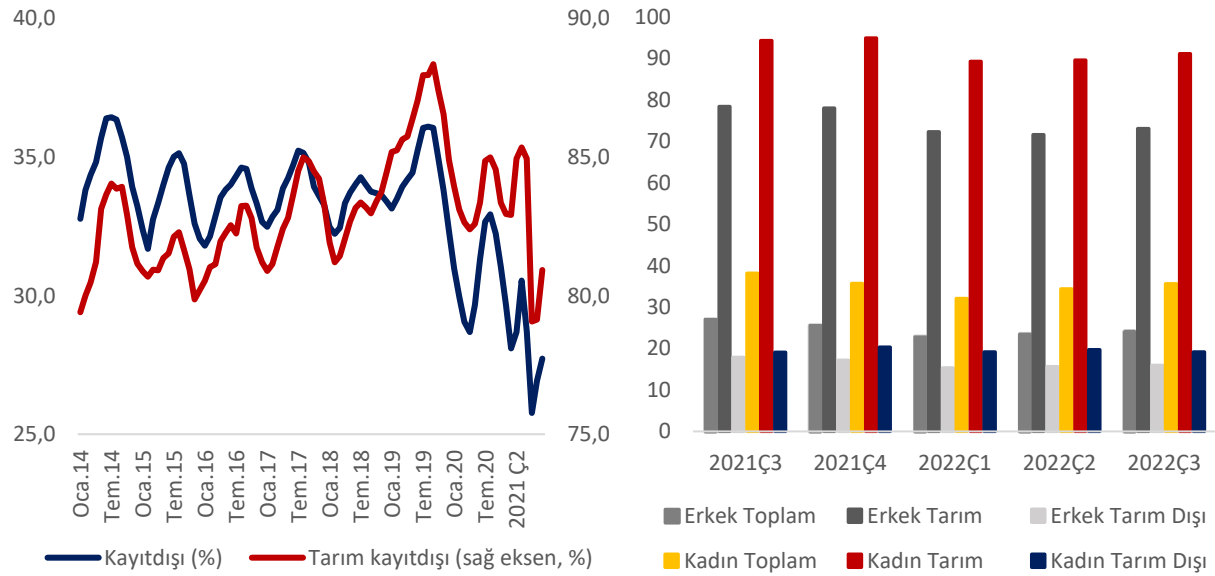
Kaynak: SGK ve TEPAV

Şekil 2. Çalışan sayısındaki değişim, yıllık yüzde değişim (Ocak 2018 – Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Şekil 3. Sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayan istihdamın payı, yüzde (2014 – 2022)

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri ve TEPAV

TÜİK tarafından yayınlanan İşgücü İstatistiklerine göre, 2022 yılının üçüncü çeyreğinde sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı 0,8 puan artarak yüzde 27,7 olarak gerçekleşmiş, tarım sektöründe ise bu oran yüzde 80,9 olmuştur. Kasım ayında yayımlanan 2022 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre, tarım dışı sektörlerde yüzde 16,9 olan kayıt dışı istihdam oranı, tarım için yüzde 80,9 olarak gerçekleşmiştir. Hem tarım, hem de tarım dışı sektörler için kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerdeki oranların üzerinde seyretmiştir. Tarımda kayıt dışılık oranı kadınlarda 18 puan daha fazla iken, bu fark tarım dışı sektörlerde 3,2 puana düşmektedir (Şekil 3).

Kasım ayında imalat, ticaret ve inşaat sektörlerinde istihdam artışları devam etmiştir. Sigortalı ücretli çalışanların yüzde 52,6'sı üç ana sektörde istihdam edilmektedir. Bu sektörler, sırasıyla, imalat (yüzde 26,9), toptan ve perakende ticaret (yüzde 15,3) ve inşaat (yüzde 10,3) sektörleridir. Yıllık değişimlere bakıldığında imalatta yüzde 5,5, toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 6,6 artış gözlenirken, inşaat sektöründe geçtiğimiz aylarda yaşanan artış eğilimi yüzde 6,4'le devam etmiştir. Diğer taraftan, sigortalı ücretli çalışanların yüzde 8,5'ini oluşturan dördüncü ana sektör olan idari ve destek faaliyeti sektörü istihdamında da yüzde 6,9 artış gerçekleşmiştir (Şekil 4).

Hizmet sektörleri görece olarak canlıdır; istihdam artışı diğer sektörlerle kıyasla daha hızlıdır. Bu sektörlerden bilgi ve iletişimde yüzde 15,3, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde yüzde 9,1, kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlikle yüzde 11,6, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetlerinde yüzde 11,8 yıllık istihdam artışları gerçekleşmiştir. Turizm sektörünün canlılığını koruması nedeniyle turizm ve seyahat ile ilgili hizmet sektörlerindeki olumlu ayrışma devam etmektedir. Diğer taraftan, bu dönemde ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sektörü yüzde 25,9 daralmıştır (Şekil 4).

En hızlı istihdam artışı yüzde 58,3 ile hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri sektöründe gerçekleşmiştir.¹ 2020 yılı Mart ayında COVID-19 salgınının baş göstermesiyle söz konusu sektörün istihdamı sürekli ve yüksek oranda gerilemiş ve düzey olarak ilk kez Haziran 2021'de artışa geçmiştir. Söz konusu gelişmelerde 30 Haziran 2021 tarihi itibarıyla kısa çalışma ödeneği veya nakit desteği gibi istihdamı korumaya yönelik önlemlerin sonlandırılmasının etkili olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sınıfında son on dört aydır gözlenen daralmalar, ilgili sektörden hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri sektörüne kayış olabileceğini düşündürmektedir (Şekil 4).

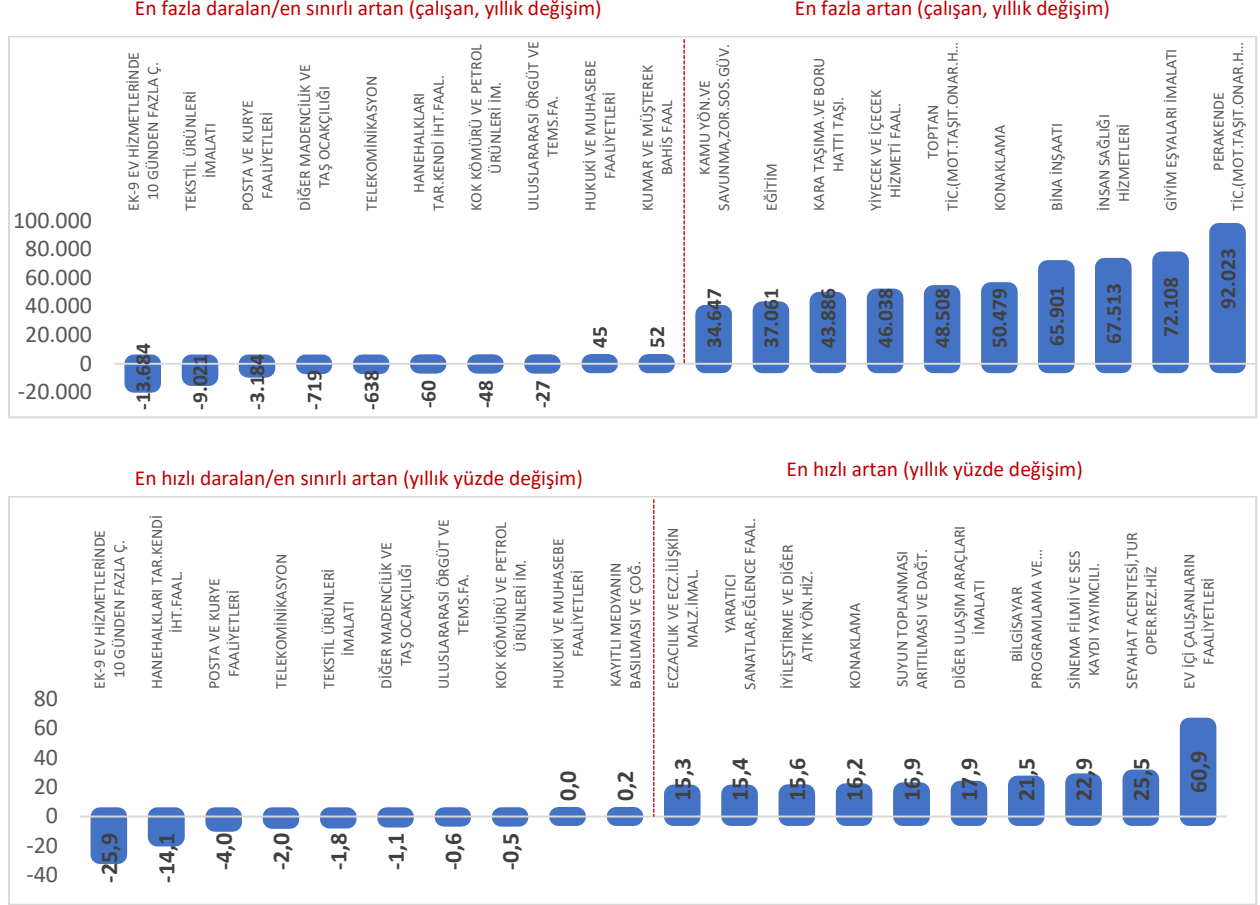
¹ Hizmetçi, aşçı, garson, uşak, kâhya, çamaşırcı, bahçıvan, kapıcı, seyis, şoför, bekçi, mürebbiye, bebek bakıcısı, özel öğretmen, sekreter ve benzeri gibi ev içi çalışan personelin işverenleri olarak hanehalklarının faaliyetlerini ve kendi geçimleri için mal ve/veya hizmet üretmelerine yönelik çeşitli hanehalkı faaliyetlerini (avcılık ve toplayıcılık, çiftçilik, barınak ve yiyecek üretimi vb. ve/veya aşçılık, öğretmenlik, aile üyelerinin bakımı vb.) kapsamaktadır.

Şekil 4. Ana sektörlerle göre sigortalı ücretli çalışan sayısı değişimi, yıllık yüzde değişim (Kasım 2021-2022)

	Kas.21	Ara.21	Oca.22	Şub.22	Mar.22	Nis.22	May.22	Haz.22	Tem.22	Ağu.22	Eyl.22	Eki.22	Kas.22
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	6,1	4,7	4,0	4,3	4,0	3,0	2,1	3,2	-3,2	7,7	8,4	7,7	7,4
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8,3	7,4	4,9	3,7	3,0	2,0	3,8	3,3	3,8	4,4	4,1	3,3	3,9
İmalat	8,8	8,2	7,4	7,9	7,5	3,7	4,3	4,9	4,7	6,3	6,3	6,0	5,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	4,9	6,6	4,9	4,8	6,9	8,2	4,2	4,8	4,4	5,0	2,4	4,2	6,0
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	10,3	8,2	9,2	9,8	8,8	5,3	5,4	6,1	6,5	7,0	6,4	5,5	4,8
İnşaat	8,4	2,7	0,2	1,3	-0,5	-11,9	-7,0	-1,7	1,2	3,5	3,6	4,9	6,4
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	4,4	4,1	3,0	2,9	3,2	5,3	6,1	6,6	5,6	7,6	7,9	7,2	6,6
Ulaştırma ve Depolama	9,5	9,8	9,9	10,7	9,2	4,9	4,8	5,5	1,7	6,4	6,3	6,4	6,0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15,7	16,7	17,1	17,9	17,5	20,0	25,5	19,9	10,4	12,7	12,4	10,6	9,1
Bilgi ve İletişim	15,6	14,5	13,6	13,8	14,4	13,4	13,2	13,5	13,4	15,9	15,3	15,9	15,3
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4,4	4,7	16,2	3,4	3,6	2,9	3,8	3,8	4,3	6,2	6,7	6,7	6,5
Gayrimenkul Faaliyetleri	3,6	3,4	3,5	3,9	1,9	1,4	2,5	3,2	2,4	6,5	7,2	6,7	6,4
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,6	2,3	1,2	0,8	0,4	2,3	2,4	2,8	0,1	3,8	5,0	5,7	6,4
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1,5	1,7	1,2	2,2	2,5	5,0	6,0	4,9	4,3	5,3	6,6	7,8	6,9
Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik	9,5	9,4	12,1	13,0	11,7	11,5	11,6	9,5	9,9	10,9	12,2	12,2	11,6
Eğitim	11,2	13,6	14,7	14,2	10,8	9,9	9,9	9,0	-4,4	2,4	4,1	4,9	5,3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,4	2,1	2,8	3,6	3,5	4,1	5,2	6,3	5,8	7,0	7,5	8,5	8,2
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor	3,9	5,2	5,3	5,3	4,7	10,6	15,8	14,0	9,0	11,6	11,5	11,4	11,8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3,3	3,6	3,2	2,6	2,9	6,8	9,3	8,9	5,8	7,5	8,2	8,5	8,5
Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri	95,3	113,4	139,2	148,8	153,4	159,4	150,9	128,9	108,5	95,1	81,4	68,1	58,3
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	-0,7	-0,4	1,2	0,8	2,0	1,5	0,2	0,3	-0,3	1,5	0,0	0,5	-0,6
Ev Hizmetlerinde 10 Günden Fazla Çalışanlar	-18,1	-20,7	-22,2	-24,5	-26,0	-26,7	-26,3	-26,4	-27,9	-26,9	-26,5	-26,1	-25,9
TOPLAM	7,1	6,4	5,9	6,1	5,7	3,9	5,3	5,8	4,3	6,6	6,9	6,9	6,6

Kaynak: SGK ve TEPAV

Şekil 5. Alt sektörler itibarıyla sigortalı ücretli çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

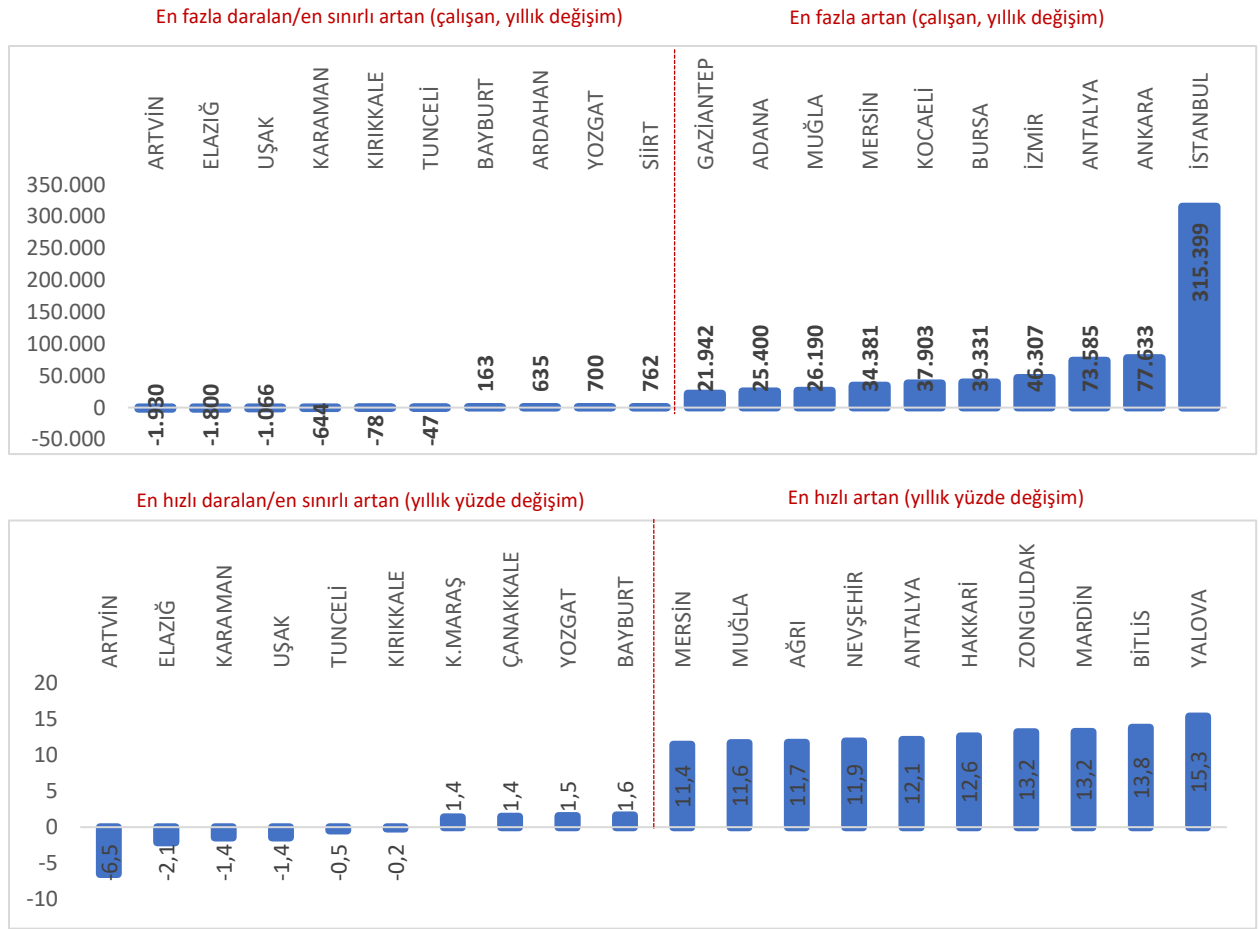

Kaynak: SGK ve TEPAV

Alt sektörlerde perakende ticaret 92 bin ile çalışan sayısı en fazla artış gösteren sektördür. Bu sektörü 72 bin artışla giyim eşyaları imalatı takip etmiştir. Ayrıca, insan sağlığı hizmetleri (68 bin), bina inşaatı (66 bin) ve yiyecek içecek hizmeti faaliyetleri (57 bin) en çok istihdam artışı görülen sektörlerden olmuştur. Diğer taraftan, çalışan sayısı en hızlı artan sektör yüzde 60,9 ile ev içi çalışanların faaliyetleri sektörü olmuştur. Bu sektörü yüzde 25,5 artışla seyahat acentesi ve turizm operatörlüğü, rezervasyon hizmetleri, yüzde 22,9 artışla sinema filmi ve ses kaydı yayıncılığı, yüzde 21,5 artışla bilgisayar programlama ve danışmanlık sektörü takip etmiştir (Şekil 5).

89 alt sektörün 8'inde sigortalı ücretli çalışan sayısında azalma görülmüştür. En çok daralan sektör 14 binlik istihdam kaybı ile ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sektörü olmuştur. Tekstil ürünleri imalatı, posta ve kurye faaliyetleri ve diğer madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri de istihdamı çalışan sayısı olarak en çok daralan diğer sektörlerdir. Oransal olarak bakıldığında ise istihdam en hızlı ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sektöründe (yüzde 25,9) gerilemiştir. Bu sektörü yüzde 14,1 azalışla hanehalklarının kendi ithalat faaliyetleri ve yüzde 4'lük azalışla posta ve kurye faaliyetleri sektörleri takip etmiştir (Şekil 5).

Şekil 6. İller itibarıyla sigortalı ücretli çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

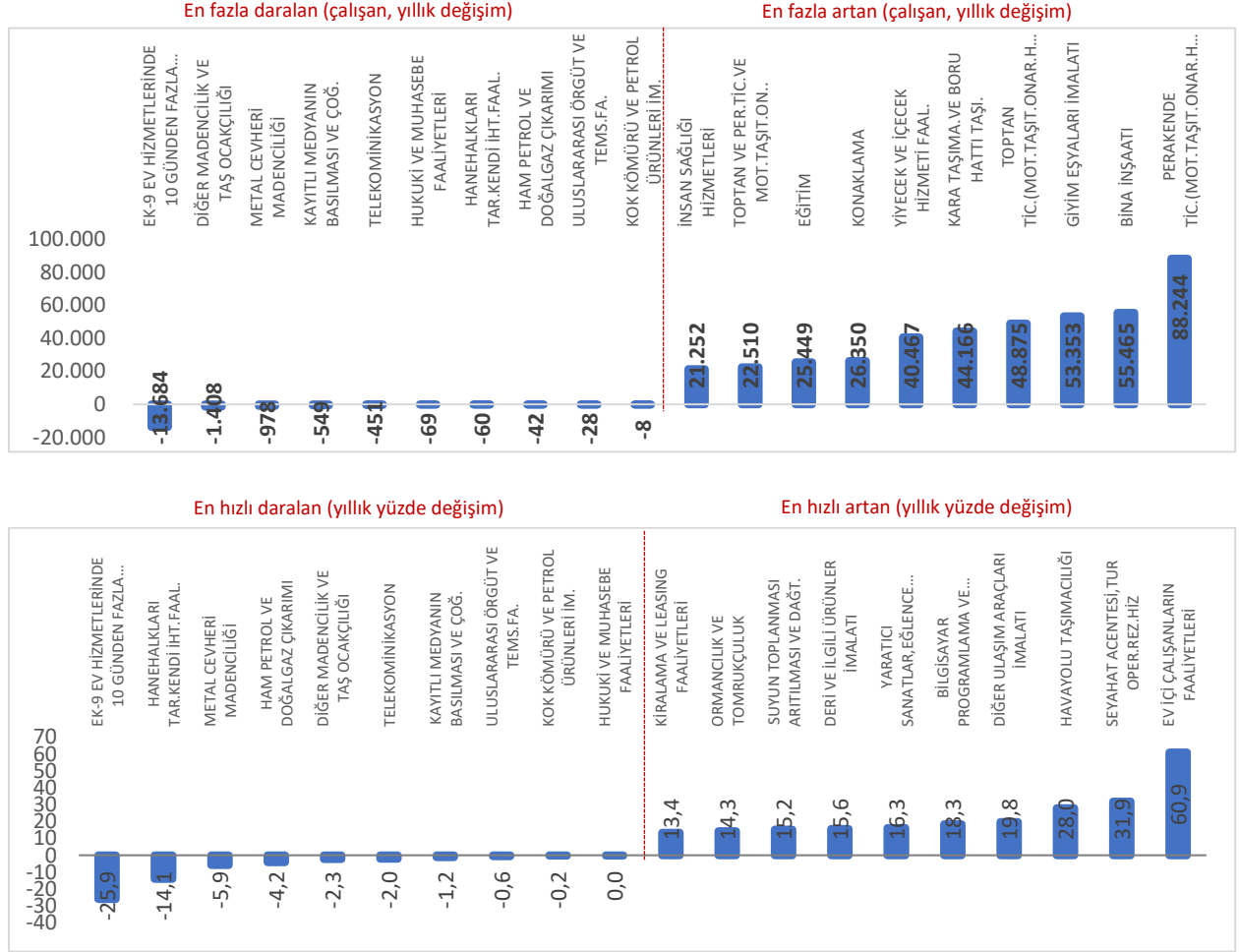
Kasım ayında altı ilde istihdam yıllık olarak gerilemiştir. Kasım ayı itibarıyla 17 milyonu geçen sigortalı ücretli çalışanların yarısı ekonomik aktivite ve nüfus yoğunluğuna bağlı olarak 5 büyük ilde istihdam edilmektedir. Bu iller istihdam payına göre sırasıyla; İstanbul (yüzde 27,6), Ankara (yüzde 7,6), İzmir (yüzde 6,1), Bursa (yüzde 4,6) ve Antalya (yüzde 3,9)'dır. Bu dönemde, çalışan sayısında en fazla artış 315 bin ile İstanbul'da yaşanmıştır. İstanbul'u 77 bin artışla Ankara, 74 bin artışla Antalya, 46 bin artışla İzmir ve 39 bin artışla Bursa takip etmiştir. Sıralamalarda yüksek çalışan nüfusa sahip büyükşehirler ilk sıraları almakla beraber, turizmin canlılığını korumasının da katkısıyla Antalya'nın ikinci sırada yer alması dikkat çekmektedir. Diğer taraftan, Kasım ayında Artvin, Elazığ ve Uşak istihdamın en çok gerilediği üç il olmuştur (Şekil 6).

Kasım ayında en hızlı istihdam artışı Yalova ve Bitlis'te gerçekleşmiştir. Yalova (yüzde 15,3) ve Bitlis'in (yüzde 13,8) ardından en hızlı istihdam artışı yaşanan iller ise Mardin (yüzde 13,2) ve Zonguldak (yüzde 13,2) olmuştur. Hakkâri (yüzde 12,6) ve Antalya (yüzde 12,1) yüksek yıllık istihdam artışları gösteren diğer illerdir. Bunun yanı sıra, Artvin (yüzde 6,5) istihdamı en hızlı daralan il olmuştur (Şekil 6).

Kasım 2022'de KOBİ sigortalı çalışan sayısındaki yıllık artış 765 bindir; en fazla artış perakende ticaret sektöründedir. Kasım 2021'e göre KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla artan sektör 88 bin istihdam artışı ile perakende ticaret sektörü olmuştur. Bu sektörü bina inşaatı (55 bin) ve giyim eşyaları imalatı (53 bin) sektörleri izlemiştir. Diğer taraftan, toptan ticaret (49 bin), kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı (44 bin) ve yiyecek içecek hizmeti faaliyetleri (40 bin) yüksek artışların görüldüğü diğer sektörler olmuştur (Şekil 7).

KOBİ firmalarında en yüksek istihdam artışı ev içi çalışanların faaliyetleri sektöründedir. Kasım ayında ev içi çalışanların faaliyetleri sektöründeki artış yüzde 60,9'dur. Bu sektörü seyahat acentesi, tur operatörlüğü ve rezervasyon hizmetleri (yüzde 31,9) ile havayolu taşımacılığı (yüzde 28) izlemiştir. Diğer taraftan, diğer ulaşım araçları imalatı (yüzde 19,8) ve bilgisayar programlama ve danışmanlık (yüzde 18,3) da yüksek istihdam artışları ile KOBİ istihdamında öne çıkan diğer sektörlerdir (Şekil 7).

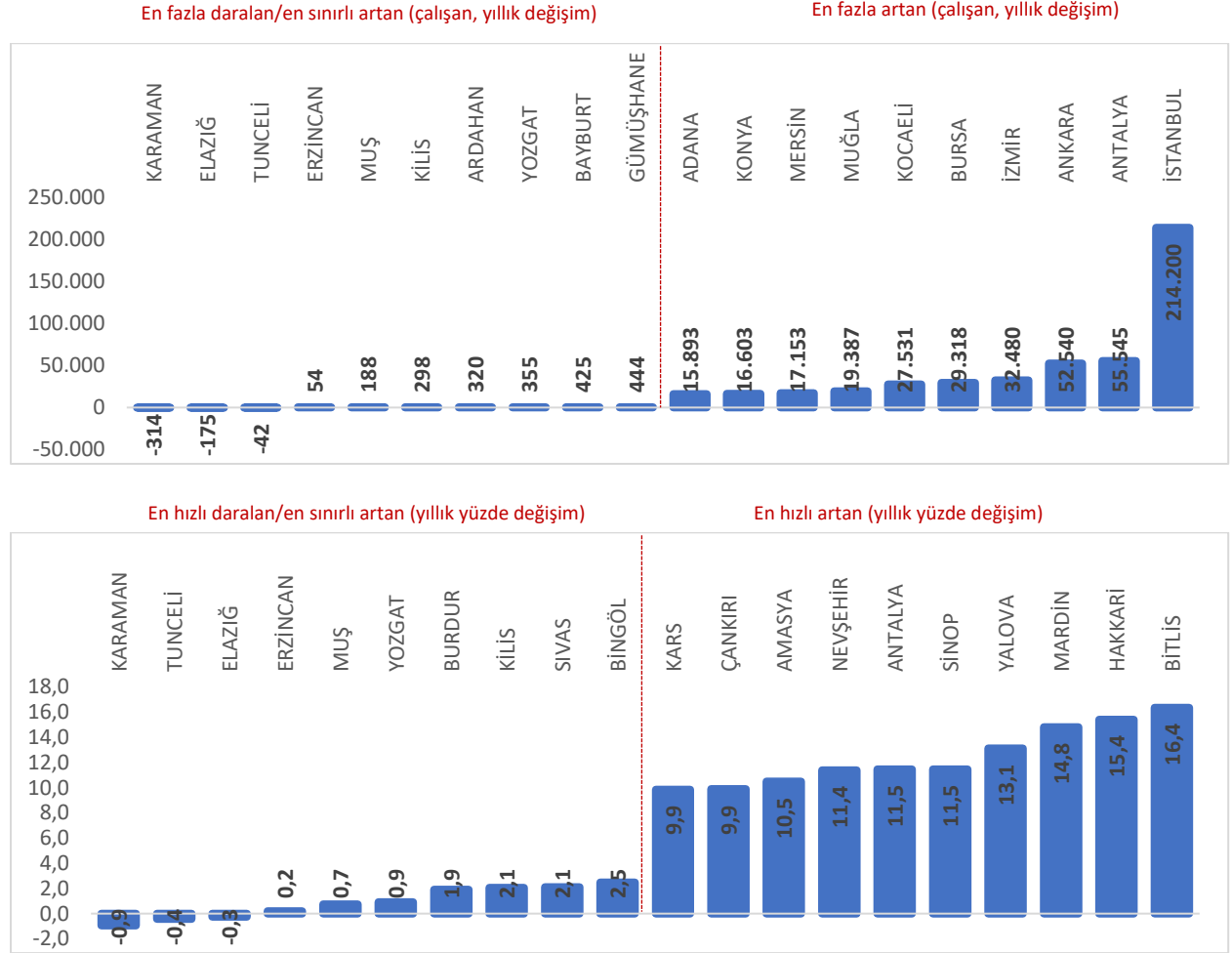
Şekil 7. Sektörler itibarıyla KOBİ'lerde istihdam edilen sigortalı ücretli çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

KOBİ istihdam artışında Bitlis ve Hakkâri ilk sıralarda yer almaktadır. KOBİ sigortalı çalışan sayısı en hızlı artan il yüzde 16,4 ile Bitlis olmuştur. Bitlis'i Hakkâri (yüzde 15,4), Mardin (yüzde 14,8) ve Yalova (yüzde 13,1) takip etmiştir. Diğer taraftan, KOBİ sigortalı çalışan sayısı en fazla artan il 214 bin istihdam artışı ile İstanbul'dur. İstanbul'u 56 bin artış ile Antalya, 53 bin artış ile Ankara, 32 bin artışla İzmir ve 29 bin artışla Bursa izlemiştir. Çalışan sayısı en yoğun iller bu sıralamayı belirlemektedir (Şekil 8).

Şekil 8. İller itibarıyla KOBİ'lerde istihdam edilen sigortalı ücretli çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

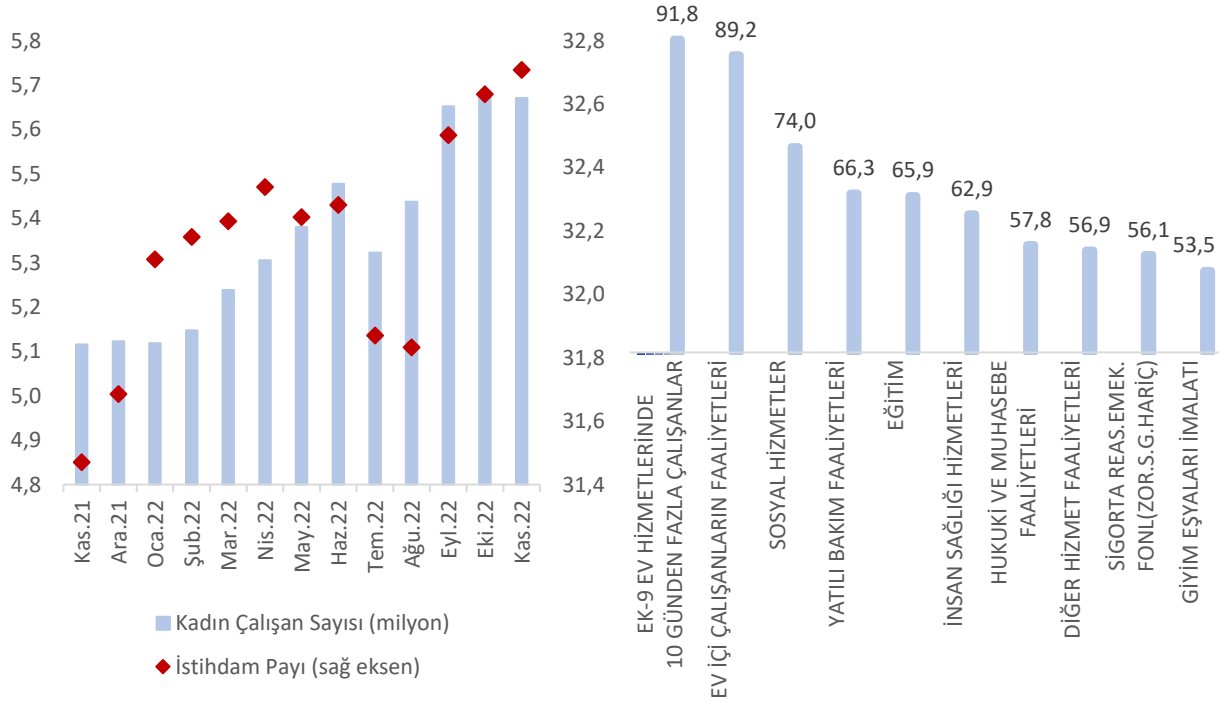
Kaynak: SGK ve TEPAV

Kadın istihdamının toplam içindeki payı geçtiğimiz aya göre 0,1 puan artarak yüzde 32,7'ye yükselmiştir. Kasım 2022'de sigortalı kadın çalışan sayısı bir yıl öncesine göre 555 bin (yüzde 10,8) artarken, Ekim ayına göre ise 5 bin (yüzde 0,1) azalmış ve 5,7 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında sigortalı ücretli kadın çalışanların sayısı, Temmuz ve Kasım ayları dışında artış yönlü olmakla beraber, toplam istihdam içindeki payı Kasım ayında yüzde 32,7 ile tarihsel olarak en yüksek oranına yükselmiştir (Şekil 9).

Şekil 9. Sigortalı ücretli kadın çalışanlar (Kasım 2021-2022)

Çalışan sayısı ve istihdam payı

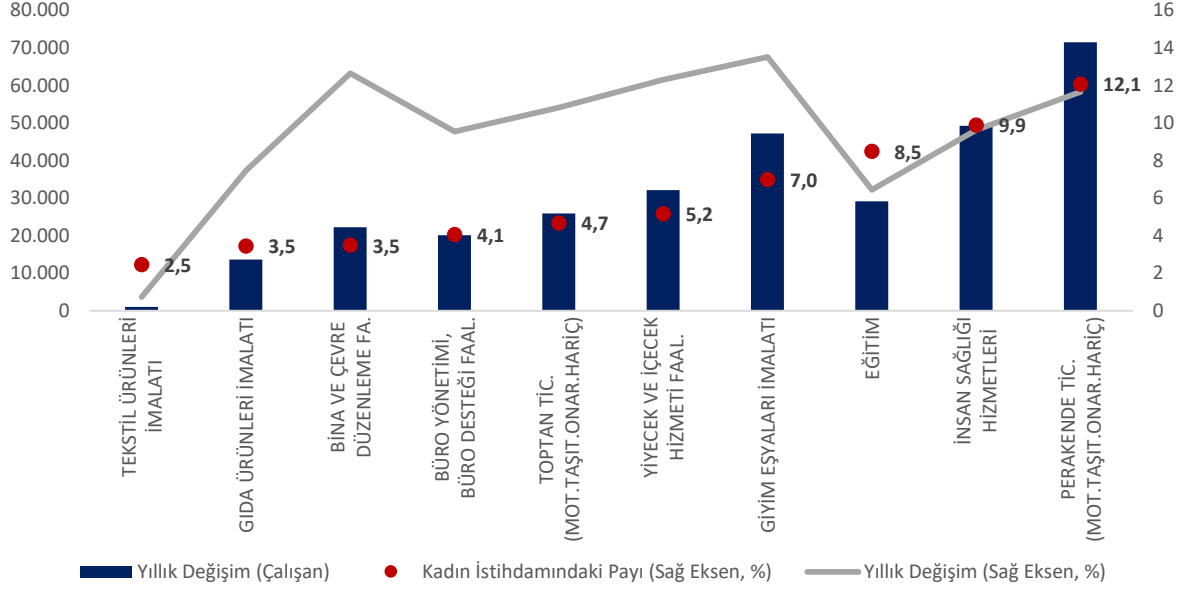
İstihdam Payı En Yüksek Alt Sektörler (yüzde)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar kadın çalışanların en yoğun olduğu sektör olurken, en fazla kadın çalışan perakende ticaret sektöründe istihdam edilmektedir. Kadın çalışanların payının en yüksek olduğu sektörler; ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (yüzde 91,8) ile ev içi çalışanların faaliyetleri (yüzde 89,2) sektörleridir. Onun dışında, sosyal hizmetler, yatılı bakım faaliyetleri, eğitim ve insan sağlığı hizmetleri sektörlerinde de yüzde 60'ın üzerindeki paylarla kadın çalışanların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Öte yandan, kadın çalışanların yüzde 40'ından fazlası 5 sektörde istihdam edilmektedir. Kasım 2022 itibarıyla bu sektörler perakende ticaret (yüzde 12,1), insan sağlığı hizmetleri (yüzde 9,9), eğitim (yüzde 8,5), giyim eşyaları imalatı (yüzde 7) ile yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (yüzde 5,2) sektörleridir (Şekil 9 ve Şekil 10).

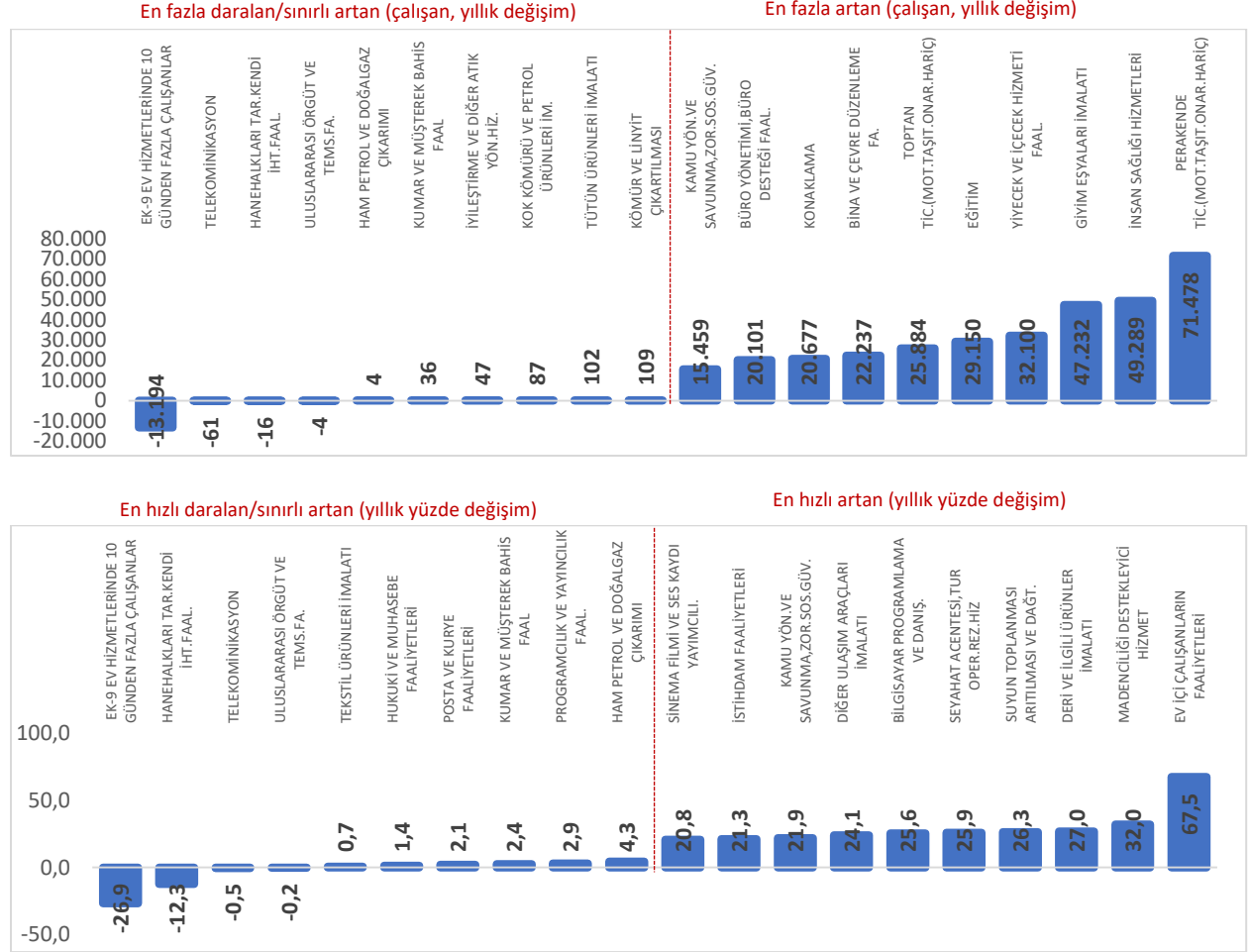
Şekil 10. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en yüksek 10 sektör, yıllık yüzde değişim (Kasım 2021-2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Kasım 2022’de perakende ticaret sektöründe çalışan kadın sayısı geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık 71 bin artmıştır. Sektörel olarak değerlendirildiğinde, geçen yıla göre çalışan sayısı en fazla perakende ticaret sektöründe artarken, bu sektörü insan sağlığı hizmetleri (49 bin), giyim eşyaları imalatı (47 bin) ile yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (32 bin) izlemiştir. Yıllık değişimlere bakıldığında ise, kadın istihdamının ağırlıkta olduğu sektörlerden ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (yüzde -26,9) sektöründe istihdamın azaldığı gözlenmektedir (Şekil 10).

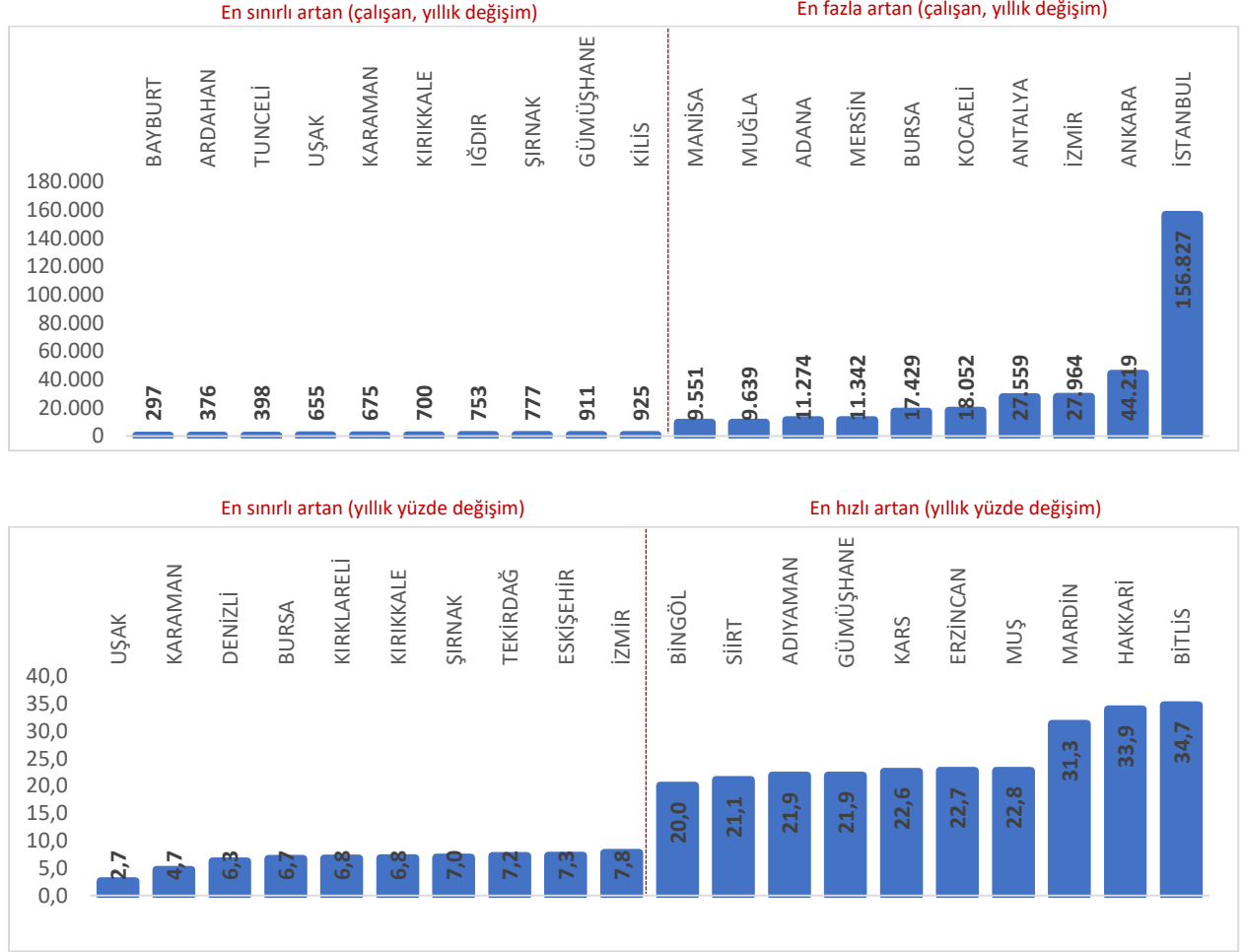
Şekil 11. Sektörler itibarıyla sigortalı ücretli kadın çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Oransal artışlara bakıldığında, ev içi çalışanların faaliyetleri sektörü yüzde 67,5'lik artışla kadın istihdamını en hızlı artıran sektör olmuştur. Ayrıca madencilik destekleyici hizmet (yüzde 32), deri ve ilgili ürünler imalatı (yüzde 27) ve suyun toplanması, arıtılması ve dağıtımı (yüzde 26,3) sektörlerinde çalışan sayıları yüksek oranlarda yükselmiştir (Şekil 11).

Şekil 12. İller itibarıyla sigortalı ücretli kadın çalışan sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

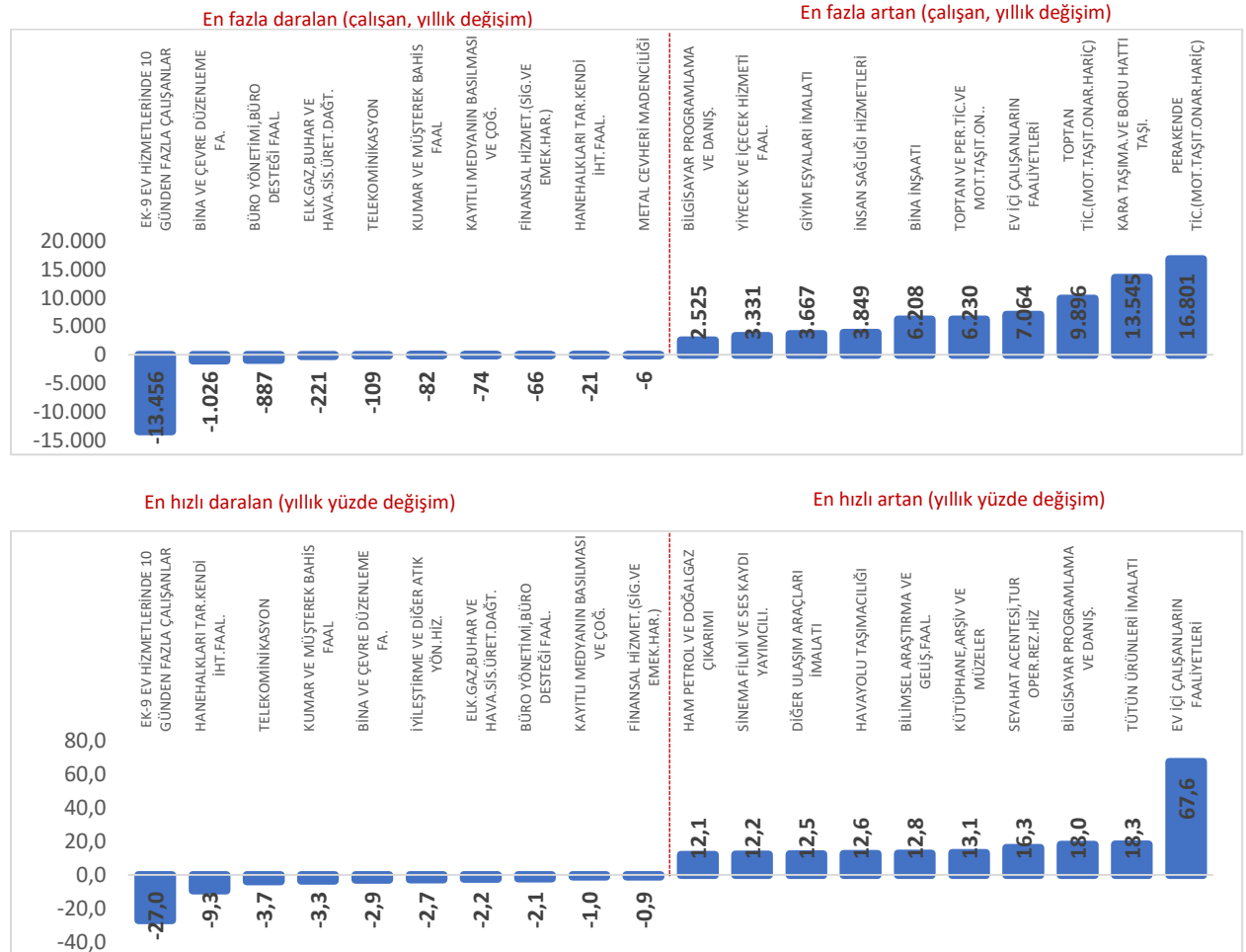
Kaynak: SGK ve TEPAV

Kasım ayında kadın istihdamının en hızlı arttığı iller Bitlis ve Hakkâri'dir. Sayı olarak bakıldığında, kadın istihdamında artış gerçekleşen illerin başında 157 binlik artışıyla İstanbul gelmektedir. İstanbul'u 44 bin artış ile Ankara, 28 bin artış ile İzmir ve 28 bin artış ile Antalya takip etmektedir. Oransal değişime bakıldığında ise en hızlı artış yüzde 34,7 ile Bitlis'te yaşanmıştır. Bitlis'i yüzde 33,9'luk artış ile Hakkâri takip etmektedir (Şekil 12).

Son bir yılda iş yeri sayısı 76 sektörde artmıştır. Kasım 2022'de Türkiye genelinde faaliyet gösteren iş yeri sayısı yüzde 4,5 (94 bin) artarak 2,2 milyon olmuştur. 17 bin artış ile perakende ticaret sektörü iş yeri sayısı en fazla artan sektördür. Bu sektörü, kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı (14 bin), toptan ticaret (10 bin) ve ev içi çalışanların faaliyetleri (7 bin) sektörleri izlemiştir (Şekil 13).

İş yeri sayısı en hızlı artan sektör yüzde 67,6 ile ev içi çalışanların faaliyetleri sektörü olmuştur. Oran olarak yıllık değişimlere bakıldığında, ev içi çalışanların faaliyetleri sektörünü tütün ürünleri imalatı (yüzde 18,3) ile bilgisayar programlama ve danışmanlık (yüzde 18) izlemektedir (Şekil 13).

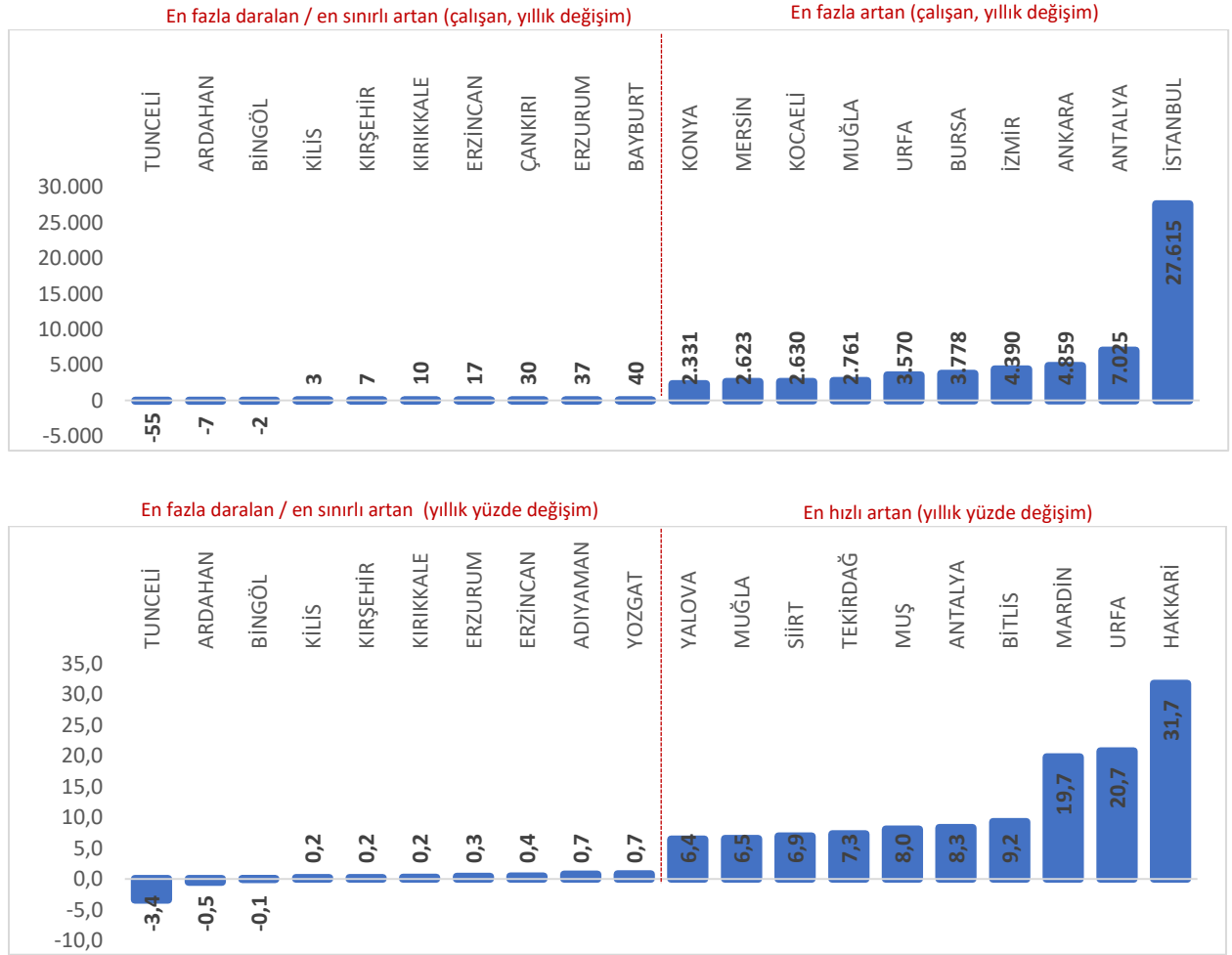
Şekil 13. Sektörler itibarıyla iş yeri sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Son bir yılda iş yeri sayısı 78 ilde artmıştır. Toplam iş yerlerinin yarısı beş büyük ilde kayıtlı bulunmaktadır. Kasım 2022 itibarıyla bu iller İstanbul (yüzde 27,9), Ankara (yüzde 7,4), İzmir (yüzde 6,8), Antalya (yüzde 4,2) ve Bursa (yüzde 4,2)'dir. Kasım ayında iş yeri sayısı en çok artan il İstanbul (28 bin) olmuştur. İstanbul'u Antalya (7 bin), Ankara (5 bin), İzmir (4 bin) ve Bursa (4 bin) takip etmiştir. Oransal değişime bakıldığında ise iş yeri sayısı en hızlı artan il yüzde 31,7 artışla Hakkâri'dir. Hakkâri'yi, Şanlıurfa, Mardin, Bitlis ve Antalya takip etmiştir (Şekil 14).

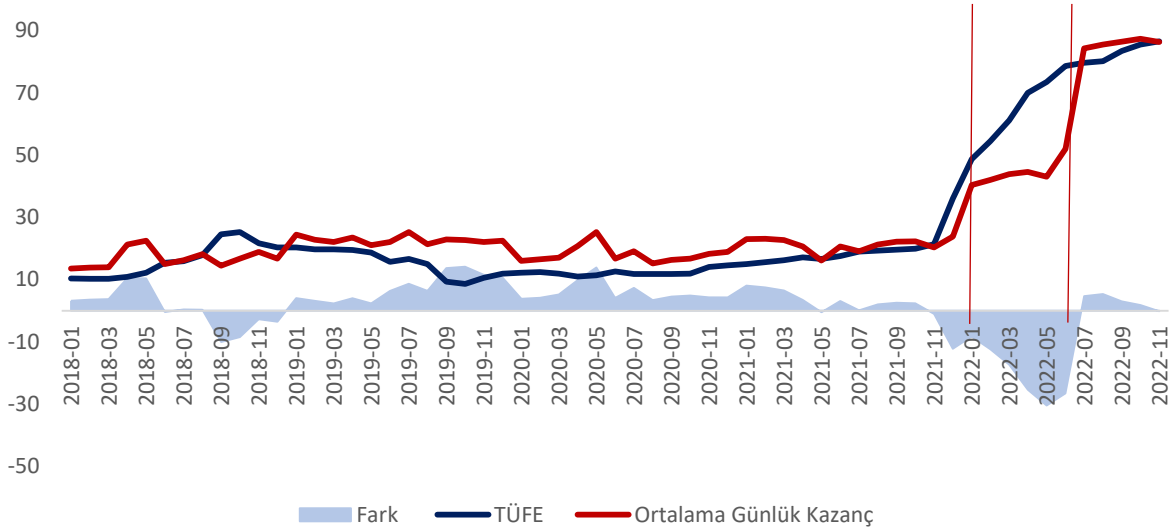
Şekil 14. İller itibarıyla iş yeri sayısındaki değişimler (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

Yılın ikinci yarısı için yapılan ücret ayarlamalarının etkisiyle Kasım 2022’de prime esas ortalama günlük kazançların yıllık artışı yüzde 86,4’e çıkmıştır. 2022 yılında hızla yükselen enflasyonun çalışanların alım gücündeki yıpranmayı telafi etmek amacıyla, asgari ücrette iki kez düzenlemeye gidilmiştir. İlk olarak, brüt asgari ücret 1 Ocak – 30 Haziran 2022 dönemi için yüzde 39,9 oranında zam yapılarak 3578 Türk lirasından 5004 Türk lirasına çıkarılmış, ardından 1 Temmuz – 31 Aralık 2022 dönemini kapsayacak şekilde yüzde 29,3 oranında tekrar artırılmış ve 6471 Türk lirasına yükseltilmiştir. Asgari ücret ayarlamalarının belirleyici olduğu prime esas ortalama günlük kazançların yıllık artışı da, ikinci düzenleme sonrası, Kasım ayında asgari ücretteki artışın öncesine göre 34,3 puan artarak yüzde 86,4 olmuştur. Bu dönemde TÜİK tarafından yayınlanan resmi verilere göre, tüketici enflasyonu yıllık yüzde 86,6 seviyesindedir ve ortalama günlük kazançların yıllık artışı ile 0,2 puanlık fark mevcuttur (Şekil 15).

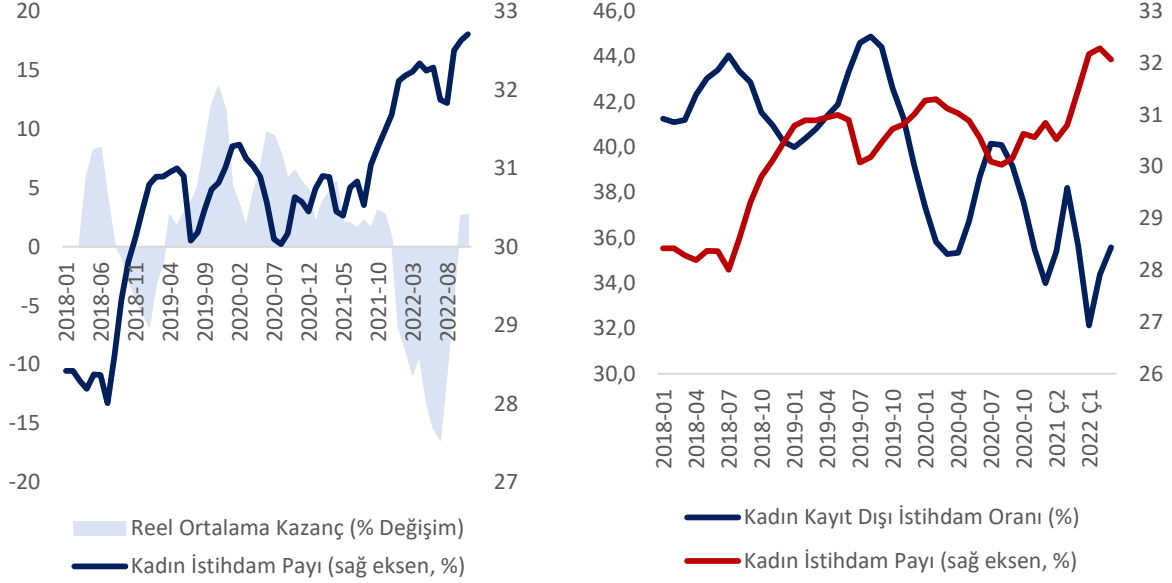
Şekil 15. Ortalama günlük kazanç ve enflasyon (Ocak 2018 - Kasım 2022)

Kaynak: TÜİK, SGK ve TEPAV

2022 yılında hızla artan enflasyonun alım gücünü aşındırdığı ve geçim sorununun derinleşmesiyle daha fazla kadının kayıtlı işgücüne dâhil olduğu görülmektedir. Reel kazançların geçen yılın aynı ayına göre değişimlerine bakıldığında, 2022 yılında enflasyonun artmasıyla alım gücünün önemli oranda gerilediği, eşzamanlı olarak kayıtlı kadın istihdamındaki artışların hızlandığı ve toplam istihdam içindeki payının da yükseldiği görülmektedir. Diğer taraftan, kadınların kayıt dışı istihdamı ile kayıtlı istihdam paylarının ters yönde hareket ettiği; yaz aylarında artış şeklinde gerçekleşen mevsimsel etkiler dışlandığında, kadın istihdamında kayıt dışılık oranının ana eğiliminin aşağı yönlü olduğu görülmektedir (Şekil 16).

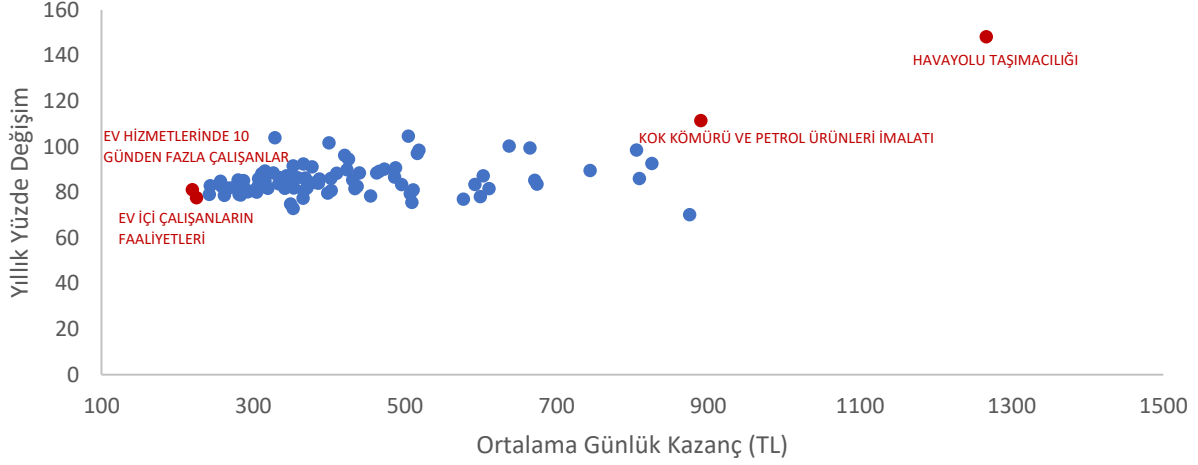
Şekil 16. Reel kazançlar ve kadın istihdam oranları (Ocak 2018 – Kasım 2022)*

*2021 ve 2022 yılları için istihdam payları 3 aylık ortalama değerlerdir.

Kaynak: TÜİK, SGK ve TEPAV

Günlük kazancı yüksek sektörlerde yıllık artışlar da yüksek seyretmektedir. Sektörlere göre dağılımlara bakıldığında, en yüksek kazancın 1266,70 TL ile havayolu taşımacılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü, 800 TL üzerindeki gelir ile kok kömürü ve petrol ürünleri imalatı, ham petrol ve doğalgaz çıkarımı, uluslararası örgüt ve temsilcilik faaliyetleri, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve finansal hizmetler takip etmektedir. Diğer taraftan, bilgisayar programlama ve danışmanlık sektöründe de günlük kazançlar 700 TL üzerindedir. Günlük kazancı en yüksek ilk 10 sektörün prime esas günlük kazancı son bir yılda ortalama yüzde 96,4 oranında artmıştır. Bu oranın, ortalama günlük kazancı 300 TL'nin altında olan ev hizmetleri, bina inşaatı ve yiyecek içecek hizmeti faaliyetini de içeren en düşük günlük kazanca sahip 10 sektörün ortalamasının yüzde 14,8 üzerinde olduğu görülmektedir (Şekil 17).

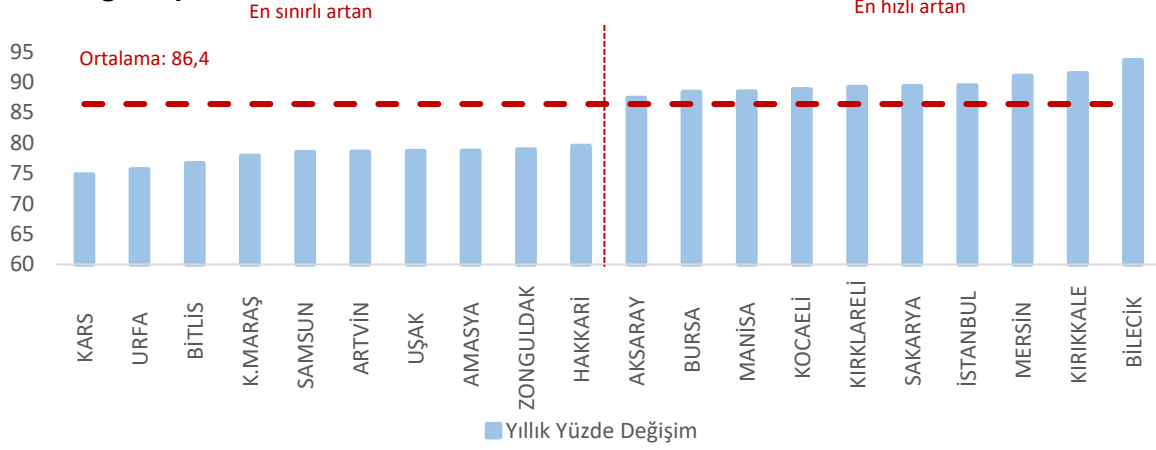
Şekil 17. Sektörel ortalama günlük kazanç (Kasım 2022)

Kaynak: SGK ve TEPAV

(*) 4/a sigortalı ücretli çalışanlar esas alınmıştır.

Kasım 2022 verilerine göre, bir yılda ortalama günlük kazancı en hızlı artan sektör yüzde 148,2'lik artışla havayolu taşımacılığı sektörü olmuştur. Bu sektörü yüzde 111,4'lük artışla kok kömürü ve petrol ürünleri imalatı ve yüzde 104,6'lık artışla makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı sektörleri takip etmiştir. Diğer taraftan, uluslararası örgüt ve temsilcilik faaliyetleri (yüzde 70,2), spor, eğlence ve dinlence faaliyetleri (yüzde 72,8) ile eğitim (yüzde 74,8) ortalama günlük kazancı yıllık artışının en sınırlı olduğu sektörlerdir (Şekil 17).

Şekil 18. Ortalama günlük kazancı (TL) en hızlı / en sınırlı artan 10 il (Kasım 2022, yıllık yüzde değişim)

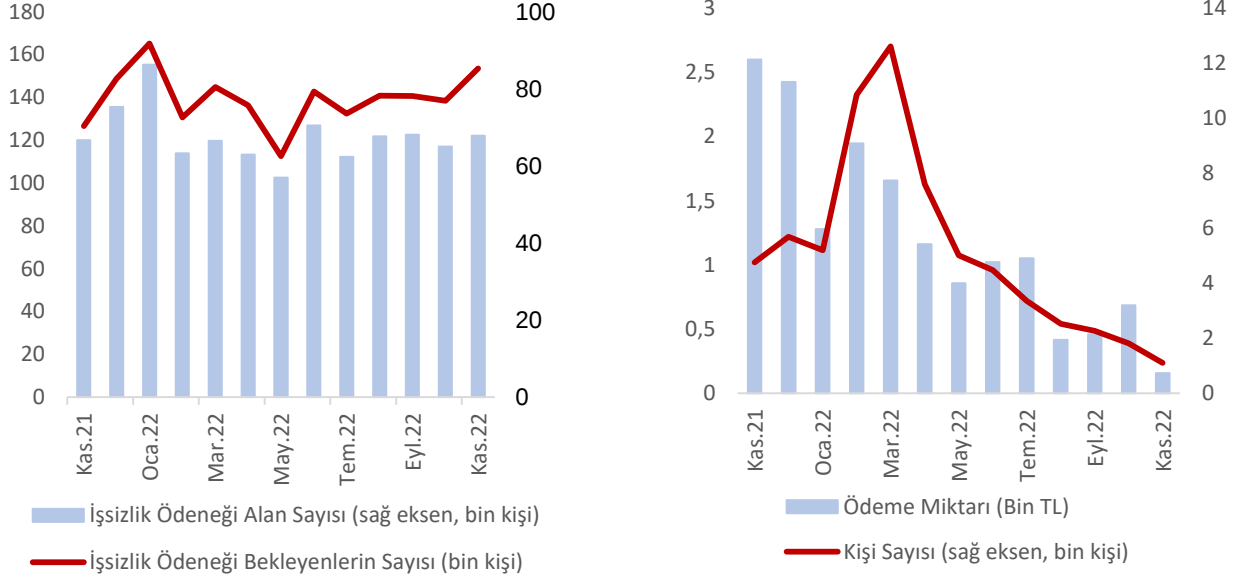

Kaynak: SGK ve TEPAV

(*) 4/a sigortalı ücretli çalışanlar esas alınmıştır.

Tüm illerde ortalama günlük kazanç artmıştır. Prime esas ortalama günlük kazançların tüm illerde arttığı, artışların yüzde 74,8 (Kars) ile yüzde 93,6 (Bilecik) aralığında, ortalamada da yüzde 86,4 oranında gerçekleştiği görülmektedir. Bilecik'in yanı sıra, Kırıkkale ve Mersin'de de ortalama günlük kazanç yüzde 90'nın üzerinde artmıştır. Diğer taraftan Kars (yüzde 74,8), Şanlıurfa (yüzde 75,7) ve Bitlis (yüzde 76,6) da ortalama günlük kazanç artışları en sınırlı olan illerdir (Şekil 18).

Şekil 19. İşsizlik ödeneği ve kısa çalışma ödeneği uygulamaları (Kasım 2021-2022)

Kaynak: İŞKUR ve TEPAV

Kasım ayında geçen aya göre işsizlik ödeneği başvuruları ve ödenek alanların sayısı artmıştır. Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verilerine göre, kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) uygulamasının 30 Haziran 2021 tarihi itibarıyla sona ermesiyle faydalanan sayısı Haziran - Temmuz 2021 döneminde 991 bin 466'dan 3 bin 786'ya, ödenek miktarı da 1,5 milyar TL'den 4,9 milyon TL'ye gerilemiştir. Diğer taraftan, KÇÖ uygulamasının son bulmasıyla işsizlik ödeneğine başvurular bu dönemde 104 bin 463'ten 231 bin 867'ye, işsizlik ödeneğinden faydalananlar ise 27 bin 443'ten 128 bin 823'e yükselmiş, Kasım 2022 itibarıyla da işsizlik ödeneği bekleyenlerin sayısı 153 bin 525, faydalananların sayısı ise 67 bin 869 olmuştur. Kasım 2022'de işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı aylık olarak 15 bin 87 kişi, ödenek alanlar ise 2 bin 858 kişi artmıştır (Şekil 19).

Ek 1. FAALİYET KOLLARINA GÖRE ÜCRETLİ ÇALIŞAN SAYILARI

ANA FAALİYET GRUPLARI	ALT FAALİYET GRUPLARI	Kas.21	Eki.22	Kas.22	Yıllık Değişim (Çalışan)	Aylık Değişim (Çalışan)	Yıllık Değişim (%)	Aylık Değişim (%)
TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	BİTKİSEL VE HAYVANSAL ÜRETİM	119.610	130.439	125.619	6.009	-4.820	5,0	-3,7
TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	ORMANCILIK VE TOMRUKÇULUK	41.177	48.026	46.875	5.698	-1.151	13,8	-2,4
TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ YETİŞ.	14.307	15.499	15.636	1.329	137	9,3	0,9
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	KÖMÜR VE LİNYİT ÇIKARTILMASI	38.437	41.338	42.603	4.166	1.265	10,8	3,1
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	HAM PETROL VE DOĞALGAZ ÇIKARIMI	2.236	2.190	2.342	106	152	4,7	6,9
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	METAL CEVHERİ MADENCİLİĞİ	34.773	36.285	35.722	949	-563	2,7	-1,6
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	DİĞER MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	67.612	68.145	66.893	-719	-1.252	-1,1	-1,8
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	MADENCİLİĞİ DESTEKLEYİCİ HİZMET	12.024	13.191	13.520	1.496	329	12,4	2,5
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	GIDA ÜRÜNLERİ İMALATI	519.979	545.964	543.208	23.229	-2.756	4,5	-0,5
İMALAT	İÇECEK İMALATI	17.972	18.763	18.527	555	-236	3,1	-1,3
İMALAT	TÜTÜN ÜRÜNLERİ İMALATI	6.273	6.561	6.766	493	205	7,9	3,1
İMALAT	TEKSTİL ÜRÜNLERİ İMALATI	496.911	492.841	487.890	-9.021	-4.951	-1,8	-1,0
İMALAT	GIYIM EŞYALARI İMALATI	669.425	741.301	741.533	72.108	232	10,8	0,0
İMALAT	DERİ VE İLGİLİ ÜRÜNLER İMALATI	70.666	80.102	80.956	10.290	854	14,6	1,1
İMALAT	AĞAÇ,AĞAÇ ÜRÜNLERİ VE MANTAR ÜR.	72.639	76.744	77.602	4.963	858	6,8	1,1
İMALAT	KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ İMALATI	74.003	77.576	77.833	3.830	257	5,2	0,3
İMALAT	KAYITLI MEDYANIN BASILMASI VE ÇOĞ.	48.930	49.046	49.019	89	-27	0,2	-0,1
İMALAT	KOK KÖMÜRÜ VE PETROL ÜRÜNLERİ İM.	9.545	9.476	9.497	-48	21	-0,5	0,2
İMALAT	KİMYASAL ÜRÜNLERİ İMALATI	106.985	113.773	114.696	7.711	923	7,2	0,8
İMALAT	ECZACILIK VE ECZİLİŞKİN MALZ.İMAL.	35.283	40.476	40.669	5.386	193	15,3	0,5
İMALAT	KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER İMALATI	247.999	254.608	253.459	5.460	-1.149	2,2	-0,5
İMALAT	METALİK OLMAYAN ÜRÜNLER İMALATI	238.906	246.335	244.945	6.039	-1.390	2,5	-0,6
İMALAT	ANA METAL SANAYİ	190.865	198.486	198.105	7.240	-381	3,8	-0,2
İMALAT	FABRİK.METAL ÜRÜNLERİ(MAK.TEC.HAR)	425.090	439.653	440.836	15.746	1.183	3,7	0,3
İMALAT	BİLGİSAYAR, ELEKTRONİK VE OPTİK ÜR.	55.816	57.550	58.225	2.409	675	4,3	1,2
İMALAT	ELEKTRİKİ TECHİZAT İMALATI	184.115	192.123	191.982	7.867	-141	4,3	-0,1
İMALAT	MAKİNE VE EKİPMAN İMALATI	207.088	220.741	222.948	15.860	2.207	7,7	1,0
İMALAT	MOTORLU KARA TAŞITI VE RÖMORK İM.	237.690	256.602	259.119	21.429	2.517	9,0	1,0
İMALAT	DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI İMALATI	76.925	89.445	90.670	13.745	1.225	17,9	1,4
İMALAT	MOBİLYA İMALATI	188.426	194.672	194.965	6.539	293	3,5	0,2
İMALAT	DİĞER İMALATLAR	80.289	87.832	88.574	8.285	742	10,3	0,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	MAKİNE VE EKİPMAN.KURULUMU VE ONAR.	158.818	174.162	173.170	14.352	-992	9,0	-0,6
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	ELK.GAZ,BUHAR VE HAVA.SİS.ÜRET.DAĞT.	115.573	120.532	122.522	6.949	1.990	6,0	1,7
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	SUYUN TOPLANMASI ARITILMASI VE DAĞT.	10.252	12.289	11.983	1.731	-306	16,9	-2,5
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	KANALİZASYON	22.905	22.817	23.139	234	322	1,0	1,4
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	ATIK MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	88.183	92.065	91.392	3.209	-673	3,6	-0,7
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İK.	İYİLEŞTİRME VE DİĞER ATIK YÖN.HİZ.	6.091	6.952	7.042	951	90	15,6	1,3
İNŞAAT	BİNA İNŞAATI	1.054.387	1.099.131	1.120.288	65.901	21.157	6,3	1,9
İNŞAAT	BİNA DIŞI YAPILARIN İNŞAATI	334.264	359.573	355.368	21.104	-4.205	6,3	-1,2
İNŞAAT	ÖZEL İNŞAAT FAALİYETLERİ	294.903	314.629	316.238	21.335	1.609	7,2	0,5
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOT.	TOPTAN VE PER.TİC.VE MOT.TAŞIT.ON.	250.603	274.075	275.278	24.675	1.203	9,8	0,4
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOT.	TOPTAN TİC.(MOT.TAŞIT.ONAR.HARİÇ)	781.969	826.858	830.477	48.508	3.619	6,2	0,4
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOT.	PERAKENDE TİC.(MOT.TAŞIT.ONAR.HARİÇ)	1.461.866	1.560.471	1.553.889	92.023	-6.582	6,3	-0,4
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	KARA TAŞIMA.VE BORU HATTI TAŞI.	621.903	665.175	665.789	43.886	614	7,1	0,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	SU YOLU TAŞIMACILIĞI	17.880	21.154	19.621	1.741	-1.533	9,7	-7,2
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	HAVAYOLU TAŞIMACILIĞI	28.690	31.650	31.979	3.289	329	11,5	1,0
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	TAŞIMA.AÇIN DEPOLAMA VE DESTEK.FA.	300.182	318.044	317.668	17.486	-376	5,8	-0,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	POSTA VE KURYE FAALİYETLERİ	79.836	74.585	76.652	-3.184	2.067	-4,0	2,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ F.	KONAKLAMA	312.205	431.802	362.684	50.479	-69.118	16,2	-16,0
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ F.	YİYECEK VE İÇECEK HİZMETİ FAAL.	745.779	799.437	791.817	46.038	-7.620	6,2	-1,0
BİLGİ VE İLETİŞİM	YAYINCILIK FAALİYETLERİ	25.551	26.974	27.196	1.645	222	6,4	0,8
BİLGİ VE İLETİŞİM	SİNEMA FİLMİ VE SES KAYDI YAYINCILI.	19.649	24.620	24.152	4.503	-468	22,9	-1,9
BİLGİ VE İLETİŞİM	PROGRAMCILIK VE YAYINCILIK FAAL.	11.844	12.173	11.957	113	-216	1,0	-1,8
BİLGİ VE İLETİŞİM	TELEKOMÜNİKASYON	31.309	30.591	30.671	-638	80	-2,0	0,3
BİLGİ VE İLETİŞİM	BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA VE DANIŞ.	135.677	162.967	164.810	29.133	1.843	21,5	1,1
BİLGİ VE İLETİŞİM	BİLGİ HİZMET FAALİYETLERİ	22.129	24.952	25.144	3.015	192	13,6	0,8
FINANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	FINANSAL HİZMET.(SİG.VE EMEK.HAR.)	88.114	91.514	91.450	3.336	-64	3,8	-0,1
FINANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	SİGORTA REAS.EMEK.FONL.(ZOR.S.G.HARİÇ)	24.484	25.995	26.324	1.840	329	7,5	1,3
FINANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	FINANS.VE SİG.HİZ.İÇİN YARD.FAAL.	57.144	62.424	63.036	5.892	612	10,3	1,0
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	163.554	173.709	174.001	10.447	292	6,4	0,2
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	HUKUKİ VE MUHASEBE FAALİYETLERİ	170.694	169.904	170.739	45	835	0,0	0,5
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	İDARİ DANIŞMANLIK FAALİYETLERİ	212.806	231.267	232.941	20.135	1.674	9,5	0,7
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK FAALİYETİ	178.189	194.275	195.587	17.398	1.312	9,8	0,7
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE GELİŞ.FAAL.	16.233	17.663	17.811	1.578	148	9,7	0,8
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	REKLAMCILIK VE PAZAR ARAŞTIRMASI	59.979	62.853	62.390	2.411	-463	4,0	-0,7
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	DİĞER MESLEKİ,BİLİM.VE TEK.FAAL.	50.944	52.681	53.263	2.319	582	4,6	1,1
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK F.	VETERİNERLİK HİZMETLERİ	10.921	12.114	12.103	1.182	-11	10,8	-0,1
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	KİRALAMA VE LEASING FAALİYETLERİ	24.570	28.380	28.181	3.611	-199	14,7	-0,7
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	İSTİHDAM FAALİYETLERİ	97.034	109.260	108.857	11.823	-403	12,2	-0,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	SEYAHAT ACENTESİ,TUR OPER.REZ.HİZ	51.299	67.375	64.394	13.095	-2.981	25,5	-4,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	GÜVENLİK VE SORUŞTURMA FA.	241.919	256.300	248.027	6.108	-8.273	2,5	-3,2
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	BİNA VE ÇEVRE DÜZENLEME FA.	487.714	518.838	516.302	28.588	-2.536	5,9	-0,5
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	BÜRO YÖNETİMİ,BÜRO DESTEĞİ FAAL.	480.716	508.557	512.338	31.622	3.781	6,6	0,7
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA; Z. S. G. EĞİTİM	KAMU YÖN.VE SAVUNMA.ZOR.SOS.GÜV.	298.290	332.627	332.937	34.647	310	11,6	0,1
İNŞAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET F.	EĞİTİM	693.074	711.303	730.135	37.061	18.832	5,3	2,6
İNŞAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET F.	İNŞAN SAĞLIĞI HİZMETLERİ	824.354	897.510	891.867	67.513	-5.643	8,2	-0,6
İNŞAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET F.	YATILI BAKIM FAALİYETLERİ	48.756	51.319	51.019	2.263	-300	4,6	-0,6
İNŞAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET F.	SOSYAL HİZMETLER	69.220	76.111	76.662	7.442	551	10,8	0,7
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, D. VE SPOR	YARATICI SANATLAR.EĞLENCE FAAL.	13.181	15.532	15.213	2.032	-319	15,4	-2,1
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, D. VE SPOR	KÜTÜPHANE,ARSİV VE MÜZELER	5.248	5.725	5.807	559	82	10,7	1,4
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, D. VE SPOR	KUMAR VE MÜŞTEREK BAHIŞ FAAL	5.310	5.396	5.362	52	-34	1,0	-0,6
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, D. VE SPOR	SPOR, EĞLENCE VE DİNLENCE FAAL.	52.603	60.225	58.932	6.329	-1.293	12,0	-2,1
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	ÜYE OLUNAN KURULUŞ FAALİYETLERİ	65.902	71.053	72.558	6.656	1.505	10,1	2,1
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	BİLGİSAYAR VE KİŞİSEL EV EŞYA.ON.	54.856	55.153	55.213	357	60	0,7	0,1
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	115.749	131.952	128.903	13.154	-3.049	11,4	-2,3
HANEHALKLARININ İŞVERENLER OLARAK F.	EV İÇİ ÇALIŞANLARIN FAALİYETLERİ	11.898	18.411	19.140	7.242	729	60,9	4,0
HANEHALKLARININ İŞVERENLER OLARAK F.	HANEHALKLARIN İHT.İHT.FAAL.	427	381	367	-60	-14	-14,1	-3,7
ULUSLARARASI ÖRGÜTLER VE TEM. F.	ULUSLARARASI ÖRGÜT VE TEMS.FA.	4.804	4.788	4.777	-27	-11	-0,6	-0,2
EK-9 EV HİZMETLERİNDE 10 GÜNDEN FAZLA Ç.	EK-9 EV HİZMETLERİNDE 10 GÜNDEN FAZLA Ç.	52.789	39.872	39.105	-13.684	-767	-25,9	-1,9
Toplam	Toplam	16.257.219	17.393.928	17.337.901	1.080.682	-56.027	6,6	-0,3

Ek 2. İLLERE GÖRE ÜCRETLİ ÇALIŞAN SAYILARI	Kas.21	Eki.22	Kas.22	İstihdam Payı (%)	Yıllık Değişim (Çalışan)	Aylık Değişim (Çalışan)	Yıllık Değişim (%)	Aylık Değişim (%)
ADANA	337.782	360.317	363.182	2,1	25.400	2.865	7,5	0,8
ADYAMAN	66.472	73.472	73.389	0,4	6.917	-83	10,4	-0,1
AFYONKARAHISAR	103.674	109.923	110.034	0,6	6.360	111	6,1	0,1
AĞRI	34.048	38.142	38.026	0,2	3.978	-116	11,7	-0,3
AMASYA	45.673	49.401	50.116	0,3	4.443	715	9,7	1,4
ANKARA	1.240.379	1.312.130	1.318.012	7,6	77.633	5.882	6,3	0,4
ANTALYA	608.740	732.617	682.325	3,9	73.585	-50.292	12,1	-6,9
ARTVİN	29.732	28.805	27.802	0,2	-1.930	-1.003	-6,5	-3,5
AYDIN	172.526	191.594	188.070	1,1	15.544	-3.524	9,0	-1,8
BALIKESİR	206.177	220.021	218.195	1,3	12.018	-1.826	5,8	-0,8
BİLECİK	51.433	54.742	55.283	0,3	3.850	541	7,5	1,0
BİNGÖL	32.613	33.908	33.785	0,2	1.172	-123	3,6	-0,4
BITLİS	35.647	41.098	40.554	0,2	4.907	-544	13,8	-1,3
BOLU	66.141	69.687	69.424	0,4	3.283	-263	5,0	-0,4
BURDUR	37.053	38.099	38.360	0,2	1.307	261	3,5	0,7
BURSA	764.953	803.463	804.284	4,6	39.331	821	5,1	0,1
ÇANAKKALE	98.923	101.107	100.356	0,6	1.433	-751	1,4	-0,7
ÇANKIRI	30.788	32.174	32.241	0,2	1.453	67	4,7	0,2
ÇORUM	65.219	68.507	68.976	0,4	3.757	469	5,8	0,7
DENİZLİ	212.211	221.049	220.218	1,3	8.007	-831	3,8	-0,4
DIYARBAKIR	183.304	198.127	198.132	1,1	14.828	5	8,1	0,0
EDİRNE	65.742	71.046	71.001	0,4	5.259	-45	8,0	-0,1
ELAZIĞ	85.756	85.034	83.956	0,5	-1.800	-1.078	-2,1	-1,3
ERZİNCAN	33.096	36.231	36.384	0,2	3.288	153	9,9	0,4
ERZURUM	96.168	101.372	100.002	0,6	3.834	-1.370	4,0	-1,4
ESKİŞEHİR	190.441	200.034	199.224	1,1	8.783	-810	4,6	-0,4
GAZİANTEP	360.585	378.075	382.527	2,2	21.942	4.452	6,1	1,2
GİRESUN	61.566	63.908	63.950	0,4	2.384	42	3,9	0,1
GÜMÜŞHANE	16.102	17.340	17.040	0,1	938	-300	5,8	-1,7
HAKKARİ	27.333	30.901	30.771	0,2	3.438	-130	12,6	-0,4
HATAY	193.249	206.485	207.951	1,2	14.702	1.466	7,6	0,7
İSPARTA	65.151	68.767	68.793	0,4	3.642	26	5,6	0,0
MERSİN	301.115	337.063	335.496	1,9	34.381	-1.567	11,4	-0,5
İSTANBUL	4.478.301	4.780.006	4.793.700	27,6	315.399	13.694	7,0	0,3
İZMİR	1.009.877	1.059.334	1.056.184	6,1	46.307	-3.150	4,6	-0,3
KARS	25.517	29.086	28.343	0,2	2.826	-743	11,1	-2,6
KASTAMONU	57.032	59.986	60.271	0,3	3.239	285	5,7	0,5
KAYSERİ	255.197	263.873	264.177	1,5	8.980	304	3,5	0,1
KIRKLARELİ	75.215	77.315	78.011	0,4	2.796	696	3,7	0,9
KIRŞEHİR	28.040	29.865	30.040	0,2	2.000	175	7,1	0,6
KOCAELİ	592.284	630.256	630.187	3,6	37.903	-69	6,4	0,0
KONYA	354.324	374.127	371.647	2,1	17.323	-2.480	4,9	-0,7
KÜTAHYA	96.119	101.503	102.361	0,6	6.242	858	6,5	0,8
MALATYA	119.026	124.882	124.530	0,7	5.504	-352	4,6	-0,3
MANİSA	271.245	287.539	289.839	1,7	18.594	2.300	6,9	0,8
K.MARAŞ	171.897	175.714	174.265	1,0	2.368	-1.449	1,4	-0,8
MARDİN	102.316	115.183	115.804	0,7	13.488	621	13,2	0,5
MUGLA	225.116	277.591	251.306	1,4	26.190	-26.285	11,6	-9,5
MUŞ	33.280	35.263	34.610	0,2	1.330	-653	4,0	-1,9
NEVŞEHİR	47.186	52.779	52.787	0,3	5.601	8	11,9	0,0
NİĞDE	42.351	44.749	44.486	0,3	2.135	-263	5,0	-0,6
ORDU	96.132	101.001	101.280	0,6	5.148	279	5,4	0,3
RİZE	51.593	58.428	54.848	0,3	3.255	-3.580	6,3	-6,1
SAKARYA	208.236	220.902	222.484	1,3	14.248	1.582	6,8	0,7
SAMSUN	193.997	208.308	209.996	1,2	15.999	1.688	8,2	0,8
SİİRT	33.069	33.831	33.831	0,2	762	-7	2,3	0,0
SİNOP	29.243	31.955	32.420	0,2	3.177	465	10,9	1,5
SİVAS	84.777	89.966	88.342	0,5	3.565	-1.624	4,2	-1,8
TEKİRDAĞ	318.318	335.783	336.753	1,9	18.435	970	5,8	0,3
TOKAT	69.138	73.303	73.608	0,4	4.470	305	6,5	0,4
TRABZON	124.957	131.292	131.366	0,8	6.409	74	5,1	0,1
TUNCELİ	10.256	10.400	10.209	0,1	-47	-191	-0,5	-1,8
URFA	170.342	186.392	187.399	1,1	17.057	1.007	10,0	0,5
UŞAK	75.234	74.582	74.168	0,4	-1.066	-414	-1,4	-0,6
VAN	109.268	118.117	117.976	0,7	8.708	-141	8,0	-0,1
YOZGAT	46.204	47.406	46.904	0,3	700	-502	1,5	-1,1
ZONGULDAK	95.300	106.845	107.858	0,6	12.558	1.013	13,2	0,9
AKSARAY	60.223	63.085	62.627	0,4	2.404	-458	4,0	-0,7
BAYBURT	10.003	10.403	10.166	0,1	163	-237	1,6	-2,3
KARAMAN	45.282	45.248	44.638	0,3	-644	-610	-1,4	-1,3
KIRIKKALE	40.330	39.947	40.252	0,2	-78	305	-0,2	0,8
BATMAN	89.139	96.329	96.030	0,6	6.891	-299	7,7	-0,3
ŞIRNAK	56.330	59.509	60.043	0,3	3.713	534	6,6	0,9
BARTIN	31.143	33.651	34.002	0,2	2.859	351	9,2	1,0
ARDAHAN	9.468	10.302	10.103	0,1	635	-199	6,7	-1,9
İĞDIR	19.388	20.291	20.443	0,1	1.055	152	5,4	0,7
YALOVA	73.270	83.548	84.513	0,5	11.243	965	15,3	1,2
KARABÜK	38.248	40.725	41.072	0,2	2.824	347	7,4	0,9
KİLİS	19.638	20.542	21.024	0,1	1.386	482	7,1	2,3
OSMANİYE	62.307	64.319	64.930	0,4	2.623	611	4,2	0,9
DÜZCE	82.271	83.821	88.209	0,5	5.938	4.388	7,2	5,2
Toplam	16.257.219	17.393.928	17.337.901	100,0	1.080.682	-56.027	6,6	-0,3